

Lapsivaikutusten arviointimalli

Sivistyslautakunta 17.11.2022 § 143

Valmistelu ja lisätiedot
kehittämispäällikkö Minna Öhman, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Lapsivaikutusten arviointimalli käytiin iltakoulumaisesti lävitse kokouksessa. Koulutusjaostoilla oli mahdollisuus osallistua lautakunnan iltakouluun.

Sivistysjohtaja
Merkittää tiedoksi.

Päätös
Merkittiin tiedoksi.

Sivistyslautakunta 15.12.2022 § 175
1714/13.00/2022

Valmistelu- ja lisätiedot
kehittämispäällikkö Minna Öhman, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Lapsivaikutusten arvioinnin perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus (LOS), joka on ollut Suomessa voimassa vuodesta 1991 lähtien.

Lapsivaikutusten arviointi on tärkeä osa lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanoa ja lasten oikeuksien edistämistä ja turvaamista.

Lapsivaikutusten arvioinnissa arvioidaan päätöksen, toimenpiteen tai toiminnan vaikutuksia lasten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen.

Lapsilla tarkoitetaan alle 18-vuotiaita. Lapsivaikutusten arviointi kannattaa monissa tapauksissa ulottaa myös 18 vuotta täyttäneisiin nuoriin. Esimerkiksi arvioitaessa lukio- tai ammatillista koulutusta, on luonnollisesti perusteltua tarkastella vaikutuksia myös 18 vuotta täyttäneisiin opiskelijoihin.

Nyt päätettävässä mallissa on huomioitu samalla mallin jalkauttamiseen tarvittavia toimenpiteitä. Asian ollessa vielä uusi joillekin toimijoille, tulee varmistaa, että mallin käyttöön liittyvä tapa ajatella lapsen etua jalkautetaan myös.

Malli ja sen käyttöönotto etenevät kolmessa vaiheessa:

1. Tietoisuus
2. Toimiminen
3. Varsinainen lapsivaikutusten arviointiprosessi LAVA

Malli on laadittu Porvoon oman lapsiystävällisen koordinaatioryhmän perustaman vastuutyöryhmän, sivistystoimen kehittämispäällikön ja

FCG:n yhteistyönä.

Lapsivaikutusten arviointimallin osa-alueita on pilotoitu Epoon koulun palveluverkkotarkastelun yhteydessä vuonna 2022. Itsearviointin eri osa-alueet on koottu tietotaulukon muotoon koosteeksi. Kyseistä taulukkoa voi käyttää työkaluna soveltaen eri toimialoilla ja kyseistä koostetaulukon muotoa kehitetään edelleen käyttökelpoisempaan suuntaan toimialojen yhteistyönä. Taulukko sisältää lapsivaikutusten arvioinnin tietopohjaa sekä määrällisenä että laadullisena ja tukee valmistelua koostavaksi.

Lautakunta tulee seuraamaan mallin toimivuutta ja käyttöä säännöllisesti vähintään vuosittain. Kun päätöksenteon yhteydessä tulee kysymykseen lapsivaikutusten arvioinnin tekeminen, tulee noudattaa tämän asiakirjan ohjeita ja prosesseja. Lapsivaikutusten arviointia tulisi jatkossa tehdä myös koko kaupunkikonsernissa. Koska kaupungin eri toimialojen päätökset voivat koskea kuntalaisina myös lapsia, niin lapsivaikutusten arviointimalli on luonnollisesti osa eri toimialojen hyvää hallintokäytäntöä.

Liite

Lapsivaikutusten arviointimalli

Lapsivaikutusten arvioinnin osa-alueet ja koontitaulukko

Sivistysjohtaja

Sivistyslautakunta päättää, että tässä asiakirjassa kuvattua mallia käytetään lapsivaikutusten arvioinnin tekemiseen sivistystoimessa. Lautakunta esittää lisäksi kaupunginhallitukselle, että malli otetaan käyttöön kaikilla kaupungin toimialoilla Tulevissa ratkaisuisissa tämän riittävä resurssointi pitää huomioida.

Päätös

Sivistyslautakunta päätti, että tässä asiakirjassa kuvattua mallia käytetään lapsivaikutusten arvioinnin tekemiseen sivistystoimessa. Lautakunta esittää lisäksi kaupunginhallitukselle, että malli otetaan käyttöön kaikilla kaupungin toimialoilla. Tulevissa ratkaisuisissa tämän riittävä resurssointi pitää huomioida.

Lapsivaikutusten arviointi- malli 2022

Porvoon kaupunki
Sivistystoimi

Sisällys

1	Johdanto lapsivaikutusten arviointiin	3
1.1	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja saada tietoa lapsia koskevista asioista	3
1.2	Lapsivaikutuksen arviointia voidaan tehdä päätöksenteon eri vaiheissa	4
2	Lapsivaikutusten arviointi Porvoossa	5
2.1	Miksi Porvoossa halutaan tehdä lapsivaikutusten arviointia?	5
2.2	Milloin Porvoossa tehdään lapsivaikutusten arviointia?	5
2.3	Miten Porvoossa tehdään lapsivaikutusten arviointia?	6
3	Lapsivaikutusten arvioinnin sivistustoimen malli	7
3.1	Tietoisuus lapsen oikeuksista	8
3.2	Toimiminen lapsen oikeuksien eteen	8
3.3	Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)	8

1 Johdanto lapsivaikutusten arviointiin

Lapsivaikutusten arvioinnin perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Sopimus allekirjoitettiin Suomessa vuonna 1991. Lapsivaikutusten arviointi on osa lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanoa, lasten oikeuksien edistämistä ja turvaamista. Kansallinen Lapsistrategia (2021) ja sen toimeenpano-ohjelma (2021) korostavat osaltaan lapsivaikutusten arvioinnin tekemistä lapsen oikeuden, edun ja syrjimättömyyden vahvistajana.

Lainsäädäntö velvoittaa kuntia laatimaan päätöksistään ennakoarvioita ja kuulemaan kuntalaisiaan päätöksenteossa. Lapsivaikutusten arviointi voidaan toteuttaa osana ennakoarvioinnin toteuttamista tai itsenäisenä toimenpiteenä. Lapsilla tarkoitetaan alle 18-vuotiaita, mutta lapsivaikutusten arviointi voidaan ulottaa 18 vuotta täyttäneisiin, mikäli valmiilla oleva päätös koskee toisen asteen koulutusta tai nuorisopalveluja.

Lapsivaikutusten arvioinnissa arvioidaan päätöksen, toimenpiteen tai toiminnan vaikutuksia lasten hyvinvointiin, kehitykseen ja oikeuksien toteutumiseen. Toisin sanoen lapsivaikutusten arvioinnissa tarkastellaan, miten jokin ratkaisu vaikuttaa lasten hyvinvointiin, kehitykseen ja oikeuksien toteutumiseen. Arvioinnin näkökulmia ovat myös terveys, ihmissuhteet, oppiminen ja vapaa-aika. Kun vaikutukset tunnistetaan ajoissa, voidaan ennakoivasti vahvistaa myönteisiä vaikutuksia ja vähentää kielteisiä sekä tuoda näkyväksi eturistiriitoja.

1.1 Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja saada tietoa lapsia koskevista asioista

Aikuisten velvollisuus on kertoa lapselle, millaisesta asiasta ollaan tekemässä päätöstä, miten päätös vaikuttaa lapseen ja millaisia asioita aikuiset huomioivat päätöstä tehdessään. Pelkkä lapsen mielipiteen kysyminen ei riitä.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsella, joka kykenee muodostamaan oman näkemyksensä, tulee olla mahdollisuus ilmaista vapaasti näkemyksensä kaikissa itseään koskevissa asioissa. Lapsen näkemykset on otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti kielelliset oikeudet toteuttaen.

Suomessa lainsäädäntö ohjaa lasten ja nuorten oikeutta saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin:

- Perustuslain 6 § 3. momentti: Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

- Kuntalain 22 § (410/2015): Kuntalaisilla ja palvelun käyttäjillä tulee olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.
- Nuorisolain 24 § (1285/2016) mukaan nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja politiikkaa koskevien asioiden käsitteelyyn. Nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.
- Perusopetuslain 47 a § (628/1998): Opetuksen järjestäjän tulee edistää oppilaiden osallisuutta ja huolehtia, että oppilaille on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen sekä il-maista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvistä asioista. Oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun. Koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta, joka voi olla useamman koulun yhteinen.
- Vastaavat velvoitteet Lukiolaki 27 § (629/1998) ja Laki ammatillisesta koulutuksesta 106 § (531/2017)

1.2 Lapsivaikutuksen arviointia voidaan tehdä päätöksenteon eri vaiheissa

Lapsivaikutusten arviointi on prosessi, jossa eri vaiheissa tehdyt arvioinnit täydentävät toisiaan. Vaiheet ja niiden aikana suoritettavat arvioinnit voivat ovat:

- Ennakoarviointi → suunnitteilla olevien päätösten, toimenpiteiden tai ohjelmien vaikutusten arviointia. Arviointi tehdään ennen näiden toteuttamista.
- Prosessiarviointi → vaikutuksia ja toimeenpanoa analysoidaan päätöksen tai toimenpiteen toteutuksen yhteydessä.
- Seuranta-arviointi → aikaisemmin tehdyn päätöksen, toimenpiteen tai ohjelman vaikutusten seuranta. Voidaan tarkastella sekä välittömiä että välillisiä vaikutuksia. (Lapsenoikeudet.fi)

*Lapsen mielipide ei aina ole lapsen etu.
Lapsi ei ole vastuussa aikuisten tekemistä päätöksistä.
Aikuiset vastaavat päätöksistä ja pyrkivät löytämään eri ratkaisuvaihtoehtoista parhaimman mahdollisen ratkaisun.*

2 Lapsivaikutusten arviointi Porvoossa

2.1 Miksi Porvoossa halutaan tehdä lapsivaikutusten arviointia?

Porvoon kaupungin yhtenä strategisena tavoitteena on edistää kaupungin lapsiperheystävällisyyttä:

Lapsiperheystävällinen Porvoo edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia monin eri tavoin ja luoden edellytyksiä kasvulle, hyvinvoinnille ja osallistumiselle.

Lapsivaikutusten arvioinnilla varmistetaan porvoolaisten lasten ja nuorten oikeuksiin liittyvän lainsäädännön ja kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen.

Porvoossa tehdään lapsivaikutusten arviointia lisätäksemme kaupungin kaikkien päätöksentekijöiden ja työntekijöiden ymmärrystä ja osaamista lapsen oikeuksien toteutumisesta ja kuulluksi tulemisesta sekä lapsen edun huomioimisesta päätöksenteossa. Tällä on merkitystä erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Näiden kaikkien oikeuksien toteutumista kehitetään tulevien vuosien aikana määrätietoisesti.

2.2 Milloin Porvoossa tehdään lapsivaikutusten arviointia?

Lapsivaikutusten arviointi vireillä olevasta päätöksestä toteutetaan, kun seuraavista kriteereistä jokin tai jotkin toteutuvat. Kriteerit ovat:

1. Päätöksellä on vaikutusta kaikkien porvoolaisten lasten hyvinvointiin, terveyteen, kehitykseen tai oikeuksien toteutumiseen.
2. Päätöksellä on vaikutusta tietyn lapsiryhmän tai tietyn alueen lasten hyvinvointiin, terveyteen, kehitykseen ja oikeuksien toteutumiseen.
3. Päätöksestä seuraa poikkeuksellinen muutos lasten saamiin palveluihin.
4. Päätöksellä on huomattavaa vaikutusta lasten taloudelliseen tilanteeseen.
5. Päätöksellä on merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen.

Esimerkkejä:

- Tietty lapsiryhmä tai alue voi olla esimerkiksi kieliryhmä, vieraskieliset, vammaiset, vähävaraiset lapsiperheet tai asuinalue
- Esimerkkejä harrastusmaksut, salimaksut, avustukset, joukkoliikenne vs. pyöräily
- Esimerkiksi englanninkielisen linjan perustaminen, palveluverkkoratkaisu, tuntijako

Lapsivaikutusten arviointia ei tehdä, mikäli päätös kohdistuu yhteen lapseen.

2.3 Miten Porvoossa tehdään lapsivaikutusten arviointia?

Yleensä lapsivaikutusten arviointia voidaan tehdä kuten ennakkovaikutusten arviointia (kuva 1). Molemmissa arvioinneissa voidaan hyödyntää samansuuntaista prosessia.

Kuva 1 Lapsivaikutusten arviointi on osa ennakoarviointia ja voidaan toteuttaa samankaltaisella prosessilla

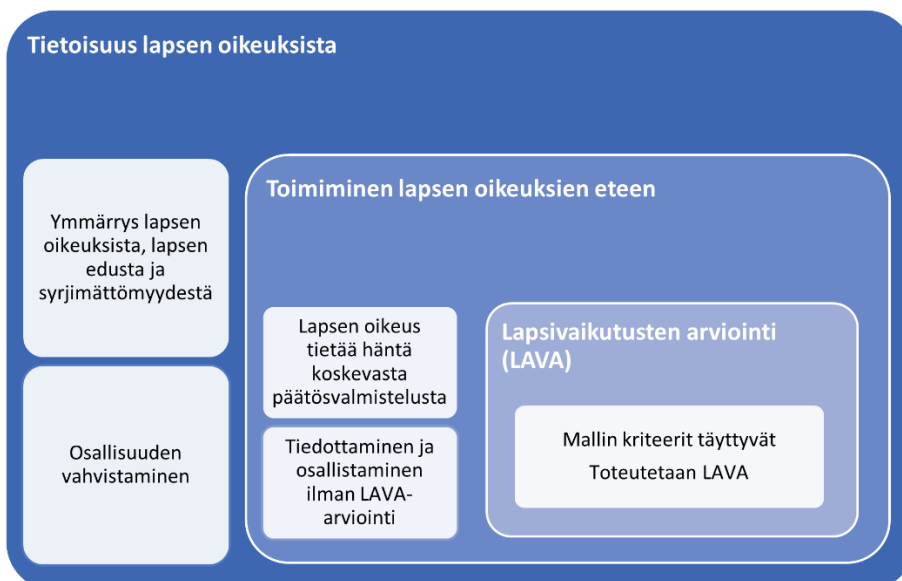
3 Lapsivaikutusten arvioinnin sivistystoimen malli

Sivistystoimen lapsivaikutusten arvioinnin mallia seurataan ja arvioidaan sekä edistetään säännöllisesti. Tavoitteena on, että lapsivaikutusten arviointia laajennetaan kaupungin kaikille toimialoille.

Mallia käytettäessä ja sen jalkauttamisessa tulee tutustua myös esimerkiksi Opetushallituksen, Unicefin, Mannerheimin Lastensuojeluliiton, Pelastakaa Lapset ry:n, Terveiden ja hyvinvointilaitoksen THL:n tai Lastensuojelun keskusliiton ohjeistuksiin.

Lapsivaikutusten arviointimalli on kolmivaiheinen. Mallin osia voidaan hyödyntää ja käyttää itsenäisesti, mutta malli on luotu siten, että eri vaiheista on luontevaa siirtyä seuraavaan. Vaiheet ovat:

1. Tietoisuus lapsen oikeuksista
2. Toimiminen lapsen oikeuksien eteen
3. Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

3.1 Tietoisuus lapsen oikeuksista

- on osa jokapäiväistä tapaa ajatella, toimia ja toteuttaa lakeja, opetus- ja muita suunnitelmia ja ohjelmia,
- on myös osa lasten osallisuuden vahvistamista
- lapsen oikeudet, etu ja syrjimättömyys toteutuvat lakisääteisen toiminnan arvioinnin kautta:
 - Varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin (varhaiskasvatusturva- ja ohjelmien laissa 24 §)
 - Opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin (perusopetuslaki 21 §)
 - Koulutuksen arviointi koskeva säännös lukioiden osalta on lukiolain 56 §:ssä ja ammatillisen koulutuksen osalta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 126 §:ssä

3.2 Toimiminen lapsen oikeuksien eteen

- Lapsen oikeus tietää häntä koskevasta päätösvalmistelusta
- Tiedottaminen ja osallistaminen ilman LAVA-arviointia:
 - Todetaan, että päätöksellä on vaikutusta lapseen, mutta päätöksen tekeminen ei vaadi erillistä prosessia. Arvio perustellaan asiaan liittyvällä kokemuksella, tunnettavuudella tai yleisellä tiedolla, kuinka päätös vaikuttaa lasten nykyiseen toimintaan tai palvelun saamiseen.
 - Todetaan, että päätös koskee laajemmin LAVA- prosessin määrittelemiä asioita. Siirrytään LAVA-vaiheeseen.

3.3 Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

LAVA-prosessi etenee pääpiirteittäin seuraavasti:

1. Päätöstä valmisteleva viranhaltija vastaa prosessin käynnistämisestä. Hän sopii LAVA:n suorittamisesta ohjausryhmän kanssa, varaa riittävät resurssit LAVA:n suorittamiseksi sekä nimeää vastuuhenkilön/-henkilöt toteuttamaan tiedonkeruun ja osallistamisen.
2. Tiedotetaan asianosaisia lapsivaikutusten arvioinnista, prosessin käynnistämisestä sekä siitä miten se suoritetaan ja ketkä siihen osallistuvat.
3. Tarkastelun näkökulmat määritellään ja sovitaan LAVA-prosessin alussa. Niiden tulee edustaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin näkökulmia ja nousta päätöksen kohteena olevasta kontekstista.
4. Vastuuhenkilö hyödyntää valittujen näkökulmien tarkastelussa monipuolisesti tiedonkeruumenetelmiä. Lapsivaikutusten arvioinnissa pyritään aina hyödyntämään lapsia ja nuoria ensisijaisena tietolähteenä. Esimerkkejä tietolähteistä:

Olemassa olevan tieto, esimerkiksi

- tutkimukset ja selvitykset
- Kouluterveyskyselyt, Karvin ja THL:n selvitykset,
- asiakas- ja kuntalaiskyselyt
- seminaarit, työpajat, keskustelutilaisuudet

Toimeksiannot

- nuorisovaltuusto, muut keskeiset sidosryhmät ja asiantuntijaorganisaatiot, muut hallintokunnat

Lapset ja nuoret tietolähteenä, esimerkiksi

- työpajat, keskustelutilaisuudet
- raadit, paneelit
- muut osallistavat työtavat (kuten piirrostehtävät)
- haastattelut
- kyselyt

5. Kun lapsia ja nuoria osallistutaan, niin hyödynnetään lasten ja nuorten kanssa työskentelevien asiantuntijuutta. Lasten kohtaamiseen ja menetelmiin löytyy paljon ohjeita esimerkiksi seuraavista lähteistä: Opetushallitus, Suomen Kuntaliitto, Lastensuojelun keskusliitto, Unicef, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Pelastakaa Lapset ry ja Terveyden ja hyvinvointilaitos THL.
6. On tärkeää, että lapsen ikäkausi ja esim. vammaisuus huomioidaan ja kohtaaminen/kysely/työpaja on luottamusta herättävä ja turvallinen. Lapsen ei tarvitse tietää vastauksia, vaan jokainen näkökulma on tärkeä.
7. Mukana oleville lapsille annetaan mahdollisuus kommentoida omaa osuuttaan ennen kuin päätöksen valmistelu etenee.
8. Kerätyn aineiston pohjalta valmistetaan yhteenveto osana raporttia päätöksenteon tueksi. Yhteenvedossa vaikutuksia voidaan tarkastella esimerkiksi plussien ja miinusten avulla. Yhteenveto voidaan esittää esimerkiksi näin:

Vaikutus	Vaihtoehto 1.	Vaihtoehto 2.	Vaihtoehto 3.
Lasten ja/tai nuorten hyvinvointiin	-	+	-
Lasten ja/tai nuorten kehitykseen	+	+	+/-
Lasten ja/tai nuorten oikeuksien toteutumiseen.	-	-	+/-

9. Lapsivaikutusten arvioinnin tulos pohjustaa parhaimman ratkaisuvaihtoehdon tunnistamista.
10. Sovitaan mahdollisesta prosessi- ja seuranta-arvioinnista.

Lapsen Porvoo on tulevaisuuden Porvoo

Lapsivaikutusten arvioinnin osa-alueet ja koontitaulukko

Arviointikohde:

Peruste	Vaikutus- ja arviointialue	Vaihtoehto A	Vaihtoehto B	Vaihtoehto C	Muuta huomioitavaa	Tietolähde ja valmistelukousaineistojen liitteet
		Nykytilanne säilytetään	Vaihtoehtoinen ratkaisu:	Toinen vaihtoehtoinen ratkaisu:		
1) Lapsen oikeus laadukkaaseen oppimiseen	Pedagogiikka: Opetussuunnitelman monipuolinen toteutuminen	Miten opetussuunnitelman mukainen opetus toteutuu (myös valinnaisryhmät, laaja tarjonta)				Perusopetuslaki- ja asetus. Autti & Hyry-Beihammer, 2009. Peltonen 2002, 51–60; Vitikka 2005. Tehdyt selvitykset ja niiden käsittely toimitelmissä
	Pedagogiikka: Vuosiluokittainen opetus	Toteutuuko opetusryhmien muodostaminen vuosiluokittain (POA 1. luku 2§)			Laissa määritelty oikeus	
	Pedagogiikka: Ehyt kasvun polku	Toteutuuko ehyt kasvun polku, ja mistä alkaen? Muodostavatko esiopetus ja peruskoulu (sekä al- että yläkoulu) eheän kokonaisuuden?				
2) Lapsen oikeus tukeen ja oman tarpeen mukaiseen opetukseen	Pedagogiikka: Tukipalvelut ja erityisopetus	Toteutuuko oppilasmäärään suhteutettu erityisopetuksen ja tuen resurssi? Liittykö tähän erityisiä riskejä tai haavoittuvuuksia?			Laissa määritelty oikeus	Perusopetuslaki- ja asetus.
3) Lapsen oikeus sosiaaliseen ja kehitykselliseen tukeen	Oppilashuolto	Toteutuuko oppilasmäärään suhteutettu oppilashuollon resurssi? Ovatko tilat tarkoitukseen sopivat, ja onko oppilashuolto läsnä joka arkipäivä?			Laissa määritelty oikeus	Perusopetuslaki- ja asetus. Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki.
4) Lapsen oikeus kuulluksi tulemiseen	Perheiden ja lapsen arjen sujuvuus: lasten osallistaminen	Lasten kuulemisesta koostettu SWOT-analyysi eli eri vaihtoehtojen vahvuudet, mahdollisuudet, heikkoudet ja uhat.				Oppilaille järjestetyt osallistamisen osuudet sekä mahdolliset lausunnot (esim. nuva) sekä niiden käsittely toimitelmissä.
5) Lapsen ja perheen elämäntilanne, huoltajien kuuleminen ja osallistaminen	Huoltajien kuuleminen	Huoltajien kuulemisesta koostettu SWOT-analyysi eli eri vaihtoehtojen vahvuudet, mahdollisuudet, heikkoudet ja uhat.			Kuntaliiton ohje: päätöksentekomenettely kouluverkon muutoksissa, Helsinki 2020: huoltajien kuuleminen on osa lapsivaikutusten arviointia.	Vanhemmille järjestetyt osallistamiset sekä niiden käsittely toimitelmissä. Mahdollinen Wilma- ja mediaviestintä.
6) Vaikutukset muihin sidosryhmiin	Muiden sidosryhmien kuuleminen	Muiden sidosryhmien lausunnoista ja mahdollisesta kuulemisesta koostettu SWOT-analyysi eli eri vaihtoehtojen vahvuudet, mahdollisuudet, heikkoudet ja uhat.			Puitelaki, ei velvoittava.	Mahdolliset lausunnot, muut kuulemiset ja näiden käsittely toimitelmissä.
7) Henkilöstön kuuleminen ja osallistaminen, lapsen oppimisympäristön lähipiiri	Organisaatio ja henkilöstö	Oppilasmäärä, opetusryhmien määrä sekä henkilöstöresurssi ja nimikkeet (rehtori, opettaja, aineenopettaja, erityisopettaja, koulunkäynninohjaaja) eri vaihtoehdoissa.				Kuluvan lukuvuoden oppilasmäärä- ja henkilöstötilanne. Seuraavan vuoden talousarvio. Henkilöstön kuulemistilaisuudet ja mahdolliset lausunnot sekä näiden käsittely toimitelmissä. Autti & Hyry-Beihammer, 2009.

<p>8) Lapsen ja perheen elämäntilanne</p>	<p>Perheiden ja lapsen arjen sujuvuus: koulumatka</p>	<p>Koulumatkan pituus eri vaihtoehtoisissa sekä kuinka moni oppilas voi kulkea kävellen, kuinka moni todennäköisesti on oikeutettu taksikuljetukseen. Erityiset koulumatkaan liittyvät huomiot kuten vaarallinen reitin osuus.</p>			<p>Kunnan koulukuljetusperiaatteet: 1. 2.-luokkalaisille kuljetusoikeus yli 3 km koulumatkaan. 3.-9.-luokkalaisille kuljetusoikeus yli 5 km koulumatkaan. Koulumatkan keston pysyttävä alle 2,5 tunnissa per päivä. Porvoon koulukuljetusperiaatteet ovat lakisäätöisiä paremmat.</p>	<p>Perusopetuslaki. Sivistyslautakunnan koulukuljetusperiaatteet. Nykyiset asuinpaikat ja koulumatkat. Mahdolliset lausunnot (esim. nuva) sekä näiden käsittely toimitelmissä.</p>
<p>9) Lapsen oikeus turvalliseen oppimisympäristöön</p>	<p>Kiinteistö ja sen kunto</p>	<p>Toteutuuko turvallinen oppimisympäristö tai mitä sen toteuttaminen edellyttäisi eri vaihtoehtoisissa: toiminnalliset ja rakenteelliset kunnostustarpeet, energiatehokkuuteen liittyvät kunnostustarpeet. Kiinteistöön liittyvät erityispiirteet tai haasteet. Kustannusarvio, jos vaihtoehto aiheuttaa investointitarvetta.</p>			<p>Perusopetuslaki: oikeus turvalliseen oppimisympäristöön. Porvoossa käytössä terve talo -periaatteet. EU-direktiivi: lämmitysjärjestelmävaatimukset. Porvoon kaupunkistrategia: ilmastotavoitteet ja hiilineutraalius.</p>	<p>Perusopetuslaki. Kiinteistövaihtoehtoihin liittyvät esittelyaineistot, toimitilajohdon aineistot ja pitkän tähtäimen suunnitelma, mahdolliset liittyvät lausunnot sekä näiden käsittely päätettävän asian osalta toimitelmissä. Oppilaitosrakennusten turvallisuus:OKM 2015/2.</p>
<p>10) Alueen elinvoima, väestöennusteet ja tulevaisuustieto</p>	<p>Kehittämismahdollisuudet ja tulevaisuus</p>	<p>Väestön kasvuennusteen mukainen tuleva kasvu, kaavoituksen ja rakentamisen edistyminen sekä tonttien tarjonta ja kysyntä alueella. Oppimistilojen muuntautumismahdollisuudet eri vaihtoehtoisissa, koulun ympäristön tarjoamat palvelut oppimiseen ja harrastamiseen.</p>			<p>Tilastokeskuksen ennusteet (2 kpl), väestörekisterin ennusteet, oppilasrekisterin ennusteet, Porvoon kaupungin ennakointimallin ennusteet, kaavoituksen ennusteet, oppilaaksiottoalueiden ennusteet</p>	<p>Palveluverkon ennakointimalli sisältäen Tilastokeskuksen ennusteen sekä Porvoon kaupungin ennusteen väestön kehityksestä, kaavoituksesta ja rakentamisesta. Asian käsittely toimitelmissä.</p>
<p>11) Koulutuksen järjestäjän mahdollisuudet lasten tasavertaiseen kohteluun ja taloudelliset edellytykset</p>	<p>Talous</p>	<p>Oppilaskustannukset per vuosi eri vaihtoehtoisissa. Mitä panostuksia ylläpito- ja kehittämisinvestointeina tarvitaan lähitulevaisuudessa? Vaatiiko vaihtoehto muuta lisäpanostusta muihin vaihtoehtoihin verrattuna (esim. keskimääräistä suurempaa opetusresurssia)? Tukipalveluiden mahdolliset kustannuserot eri vaihtoehtoisissa (siivous, kiinteistöhuolto, ruokapalvelut).</p>			<p>Porvoon kaupunkistrategia: taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys tilaratkaisuissa. Talousarvio ja sen sitovat tavoitteet ja näiden edellyttämät toimenpiteet.</p>	<p>Palveluverkon ennustemalli. Kansallinen raportointipohja oppilaskustannuslaskentaan. Laskennassa käytetään kokonaiskustannuksia. Asian käsittely toimitelmissä.</p>